

металургії. Але для виправлення ситуації із забезпеченням підприємств висококваліфікованими кадрами необхідний час і значні фінансові ресурси. Для збільшення економічного зростання необхідно розвивати внутрішні ринки споживання металопродукції (будівництво, автомобілебудування, авіабудування та ін.) це дасть змогу менш залежати від зовнішніх ринків, а також, використовувати надлишки виробництва. Державний фактор складається з внутрішньої та зовнішньої політики держави.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*Ільїнський В.В., ДВНЗ «НГУ», М. Дніпропетровськ
Барабан О.А., ДВНЗ «НГУ», М. Дніпропетровськ*

Головною умовою сталого зростання економіки є зміцнення інноваційної бази. Управлінські інновації, як і технічні нововведення, визначають формування потенціалу інноваційного розвитку, а також створення відповідних організаційно – економічних форм.

Вивчення тенденцій і закономірностей розвитку інноваційної практики підприємства та його інвестиційної діяльності виступає необхідною умовою для ефективного здійснення власних проектів, визначення стратегії діяльності підприємства в ринковому середовищі.

Інноваційна діяльність є невід’ємною складовою виробничо-господарської діяльності підприємства, зорієнтованої на оновлення і вдосконалення його виробничих сил і організаційно-економічних відносин.

Інноваційна діяльність підприємства спрямована на створення і залучення із зовнішнього середовища таких інновацій, які б сприяли його конкурентноспроможності, зміцненню ринкових позицій, забезпечували б перспективу розвитку. Однак можливості підприємства щодо залучення інновацій різні, що зумовило передусім існуючими ресурсними обмеженнями, особливо фінансовими. Тому управління інноваційною діяльністю слід здійснювати з одного боку, з огляду на потенційні можливості інновації у формуванні конкурентних переваг, а з іншого – на інвестиційні можливості підприємств. Для цього необхідне економічне обґрунтування доцільності впровадження кожної, навіть на перший погляд безперечно перспективної новації. Це дає змогу керівництву приймати позитивне рішення щодо залучення тієї з можливих альтернативних новинок, яка створить для фірми суттєві конкурентні переваги і забезпечить належну економічну віддачу, рівень якої суттєво перевищуватиме вкладені у її реалізацію кошти.

З погляду підприємництва економічна природа інновацій полягає у зміні доходу від ресурсів, а під кутом до споживання вона уособлює зміну цінності задоволення потреби споживача, допомагаючи йому використовувати запропонований новий продукт або технологію для формування чи підвищення

конкурентоздатності його бізнесу. Так інновація виступає дійовим засобом і стимулом підприємництва, дає науково-технічний, економічний та ринковий ефект. Інвестиціям відводиться роль підтримки технічного рівня виробництва та ресурсного забезпечення інновацій. Характерним у цьому забезпеченні є зміна джерела інвестицій: грошовий ринок, який забезпечує підприємствам фінансування переважно оборотного капіталу, оперує короткотерміновими фінансовими ресурсами. А для інвестування інновацій переважно використовується ринок капіталу, який охоплює середньо - та довгострокові ресурси, забезпечуючи можливість розширеного відтворення на новій технологічній основі. Одночасно інновація суттєво впливає на характер інвестування, змінює механізм мобілізації та перерозподілу капіталу: система кредитування поступається місцем новій специфічній формі фінансового капіталу - венчурному, його принципам ризикового фінансування та мобільності. Внаслідок цього виникає новий механізм руху капіталу - фінансові, трудові, сировинні ресурси, починають зосереджуватися навколо науково - технічної ідеї, яка має високий комерційний потенціал, здатність продукувати ринковий ефект. Характерною ознакою дії механізму стає скорочення часу від появи інноваційної розробки до одержання економічного результату. Це зумовлює активізацію пошуку оптимального співвідношення інвестицій та інновацій, спрямованого на зміни темпів і масштабів в інноваційному підприємстві.

Розглянуто механізм інноваційного процесу - способу організації інновацій, сукупності економічних форм і методів управління системою нововведень. При цьому слід відмітити, що головним економічним мотивом запровадження стає не потенційний прибуток як результат досягнення конкурентних переваг, мінімізації витрат, а можливість створити новий ринок або нову нішу на ринку, новий попит, тобто за рахунок диференціації продукції. Це означає, що відбувається трансформація економічного мотиву та відповідно перегляд принципів економічної оцінки науково - технічних нововведень, дії конкурентних механізмів.

Досліджено процес фінансування інноваційної діяльності, який визначає успіх чи невдачу інноваційних програм і проектів. Здатність підприємства – інноватора акумулювати достатньо коштів для реалізації інноваційних задумів впливає на швидкість виведення інновації на ринок, а отже на її комерційний успіх. Однак не кожна підприємницька структура має достатньо власних коштів для цього, що зумовлює пошук інших джерел, мають різну ціну. На їх вартість впливають, зокрема, організаційна форма фінансування і тривалість інвестиційного періоду. Вибір ефективних форм фінансування інноваційних програм і проектів забезпечує високу економічну віддачу інноватору та інвестору.

Інноваційна діяльність сьогодні потребує значних витрат, що обумовлено великою наукомісткістю інноваційних продуктів. Навіть великі корпорації не завжди мають достатньо коштів, щоб самостійно фінансувати створення і впровадження нового продукту. Тому кожне підприємство, зважаючи на свої можливості, повинно розробляти оптимальну стратегію фінансування

інноваційної діяльності. Це передбачає належне економічне обґрунтування інноваційних програм та проектів, визначення джерел і суб'єктів їх фінансування та своєчасне забезпечення надходжень коштів протягом періоду їх реалізації.

Проведено аналіз ефективності інноваційних розробок, так як створення ефективної системи фінансування інноваційних процесів є важливим і актуальним завданням держави загалом. Однак способи та методи його вирішення мають істотні відмінності на державному рівні управління та на окремих підприємствах.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

*Пашкевич М.С., Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Поряд з тим, що сталий економічний розвиток традиційно розглядається у трьохмірному просторі економічної, екологічної та соціальної сфери, на нашу думку, цей підхід з практичної точки зору є дещо обмеженим і тому потребує удосконалення. Обмеженість існуючої концепції сталого розвитку на основі його представлення у вигляді економіко-еколого-соціальної комплексної економічної системи полягає у тому, що не враховується такий важливий аспект, як поділ суспільства держави, у т.ч. громади окремих регіонів, колективів підприємств на різні групи зацікавлених осіб.

Саме цей аспект може суттєво гальмувати процеси, пов'язані з функціонуванням механізмів сталого розвитку підприємств, регіонів та держави в цілому, оскільки кожна група має свою систему цінностей та економічних інтересів, які можуть співпадати або бути кардинально протилежними. Поняття «економічний інтерес» є одним з основоположних у ринковій економіці і визначає вигоду економічних суб'єктів у разі вчинення тих або інших дій. Тобто саме економічні інтереси визначають поведінку різних суспільних груп регіону щодо формування міжгрупових соціально-економічних відносин у полі принципів сталого економічного розвитку.

Таким чином, можна зробити висновок, що концептуально складові елементи парадигми сталого економічного розвитку вступають у протиріччя одне до одного на тій підставі, що суперечливими є інтереси груп економічних суб'єктів, які представляють економічну, екологічну та соціальну сфери економіки. Тому, на нашу думку, сталим економічний розвиток може бути лише тоді, коли поряд з факторами екологічної, економічної та соціальної сталості будуть гармонізовані інтереси різних груп стейкхолдерів, тобто буде досягнута сталість та передбачуваність їх поведінки у економічних, екологічних та соціальних економічних процесах (рис.1).